

نویسندگان به اوج طرح‌های خیالی نزدیک می‌شوند

بخش دوم: ادبیات

در خصوص کلاسهای زبان بازار مکارهای است که از دانشجویان بی‌میلی که بدنبال موقعیتی برای تغییر رشته درسی‌شان می‌گردند، تشکیل شده است. این موضوع تأثیر عمیقی در خصوص کارهای تحقیقی پیرامون زبان‌های محلی داشته است و در نتیجه هم خوانندگان و هم مؤسسات انتشاراتی از اینکه علاقه‌ای نشان بدهند و سرمایه‌گذاری صورت پذیرد دوری می‌جویند.

موضوعات دیگر مورد بحث در این گردهم‌آیی عبارت خواهد بود از:

- انتشار آثار ادبی و هنری دیگران (سرقت ادبی)

- افزایش قیمت کتاب

- مسائل زیربنایی و اساسی پیرامون انتشارات (در پی برگزاری این نشست در تاریخ مذکور در شهر جاس به نقل کوشه‌ای از تبادلات و اظهار نظرهای سخنرانان این گردهم‌آیی از روزنامه‌گردین مورخ ۲۵ نوامبر می‌پردازیم):

کلمات از چننه نویسندگان:

نشست سالیانه انجمن نویسندگان نیجریه (ANA) که با حضور شرکت‌کنندگانی از سراسر کشور نیجریه برگزار شده بود، با سخنرانی افتتاحیه ریاست این انجمن آقای «الحاج ابوبکر جیمبا» فعالیت خود را آغاز نمود. سخنران به ذکر بسیاری از موانع و مشکلات بر سر راه این انجمن اشاره نمود. وی با یادآوری آراء و نظرات مطرح شده در گردهم‌آیی اعضای انجمن در سال ۱۹۹۹ میلادی در ایالت اوشون به دلایل عدم اجرای برخی از آنها پرداخته و آن را برای اعضای انجمن تشریح نمود. آقای پروفیسور «ابوبکر جیمبا» در این نشست خبر تأسیس بنیاد خیریه برای ادبیات توسط دولت را به گردهم‌آیی ارائه داد. بازسازی تئاتر ملی لاگوس، راه‌اندازی مجدد مجله نیجریه و همینطور برنامه‌های زمان‌بندی شده رخدادهای فرهنگی و جشنواره‌ها که در حال تدوین است، از دیگر خبرهایی است که در وادی ادبیات این کشور در حال طلوع است.

مشارالیه از اعضای انجمن و شرکت‌کنندگان درخواست نمود تا نهایت کوشش خود را برای فروکش نمودن تنش‌ها و درگیریهای حادث شده، در حال وقوع در گوشه و کنار بنمایند. به عبارتی نویسندگان باید مرکز ثقل حل مسائل فرهنگی، اجتماعی و سیاسی کشورشان باشند.

آقای پروفیسور «اوجایده» سخنرانی خود را تحت عنوان «ادبیات نیجریه در قرن ۲۱» به گردهم‌آیی ارائه داد. علیرغم اعلان قبلی که مشارالیه در این نشست پیرامون جایگاه زبانهای بومی سخن خواهد گفت، وی

شهر جاس مرکز ایالت پلاتواز چهارشنبه ۱۵ نوامبر لغایت یک‌شنبه ۱۹ نوامبر میزبان «گردهم‌آیی نویسندگان» سراسر کشور نیجریه خواهد بود. عنوان گردهم‌آیی شهر جاس «زبانهای بومی در ادبیات» است. سخنرانی این گردهم‌آیی را قرار است چهره‌سروف و سرشناس آقای پروفیسور «تمونو اجایده» برعهده داشته باشد. وی قرار است در زمینه «جایگاه زبانهای بومی» در نیجریه به ایراد سخن بپردازد و از خطری که امروز زبانهای بومی نیجریه و همچنین لهجه‌های رایج را در این کشور تهدید می‌کند صحبت نماید.

زبانهای بومی ایالت‌های ایدو، دلتا به دلیل غلبه زبان انگلیسی در مخاطره جدی نابودی قرار گرفته‌اند. آقای «فیلیپ ایگلو» نیجریه‌ای ساکن آمریکا و متخصص علوم کامپیوتر نیز این خطر را گوشزد نموده است.

تحقیقات و مطالعات بیشتر نشان داده است که هنگامیکه زبانهای بومی و سنتی که دارای متکلمین اندک هستند، در معرض نابودی قرار گیرند، طبیعتاً نوبت به زبانهای عمده بومی نیز خواهد رسید و آنها را نیز با خطر نابودی مواجه خواهد ساخت. نظیر زبانهای یوروبا، هائوسا، ایبو.

هنگامیکه زبانی به صورت عمده و اساسی مورد توجه عامه مردم قرار گرفت و مورد استفاده واقع شد به تدریج زبانهای حاشیه‌ای و زبانهای در رده بعدی به دلیل عدم استفاده رفته رفته مرگ خود را تجربه می‌کنند. و این مسئله در ارتباط با کامپیوتر که زبان اصلی آن انگلیسی است به خوبی می‌تواند مشاهده شود که هم اکنون زبان انگلیسی را به عنوان ثقل و مرکز زبانهای دیگر در آورده است و زبانهای بومی و سنتی را به دلیل عدم استفاده تحت‌الشعاع قرار داده است. نتیجه این پدیده مرکزیت قرار دادن انحصاری زبان انگلیسی خواهد بود. این پدیده باعث پدید آمدن استعمار دوم شده است. فلسفه، فرهنگ و تاریخ مردم رفته رفته در فرهنگ غالب مضمحل می‌گردد.

سؤال اساسی که در این گردهم‌آیی مطرح خواهد شد آن است که چه اندازه کشور نیجریه خود را برای مقابله با تهدید اضمحلال زبانهای بومی آماده نموده است. آنچه که مشخص است آمادگی کشور، چیزی نیست که بتوان بدان اشاره کرد اما در خصوص مؤسسات آموزشی و مراکز آموزش عالی باید سؤال کرد که چه اقداماتی را به عمل آورده‌اند.

مطالعه زبانهای محلی دارای دو بخش است:

بخش اول: زبان

در قسمتی از سخنرانی خود با مورد خطاب قراردادن نویسندگان جوان اعلام نمود که استفاده از تجربیات دیگران بسیار سودمند است به ویژه هنگامیکه اصالت و محوریت به فرهنگ خودی و فرهنگ ملی داده شود. وی گفت که نویسندگان نباید حالت انفعالی داشته باشند بلکه باید همیشه به صورت فعال در صحنه اجتماعی ناظر و حاضر باشند. توصیه او به نویسندگان این بود که نباید چهره‌های زشت از فرهنگ آفرینا برای عموم ارائه داد. به همین منظور نویسندگان باید همیشه مخاطبین خود را مورد نظر داشته باشند و نوشته‌های آنها باید برای مخاطبین قابل فهم باشد. تأکید آقای پروفیسور «اوجایده» به نویسندگان این بود که توجه به تکنولوژی جدید و راهکار ورود تولیدات ادبی آنها به سیستم اینترنت باعث استفاده جمع‌زبانی از خوانندگان خواهد شد. وی سقوط فعالیت‌های انتشاراتی ناشی از مشکلات اقتصادی، سیاسی و مدیریت ناصحیح را معضل جدی بر سر راه توسعه فعالیت‌های ادبی در این کشور برشمرد و با توصیه به ناشرین برای چاپ کتابهای ارزنده ادبی با استانداردهای بین‌المللی خاطر نشان ساخت که ناشرین از این طریق می‌توانند کمک زیادی برای تعلق جواز بین‌المللی ادبی برای کشور نیجریه بنمایند. تأکید دیگر وی بر مشارکت زنان در صحنه فعالیت‌های ادبی بود و یادآور شد که نویسندگان نیجریه‌ای باید در ایجاد سازمان قوی در داخل و همچنین خارج از کشور نیجریه برای پیشبرد اهداف خود باشند.

در پایان، آقای پروفیسور اوجایده دولت، بخش خصوصی و همچنین بخشهای تعاونی را برای پیشبرد فعالیت‌های ادبی به رقابتی سالم دعوت نمود و انجمن نویسندگان نیجریه را برای چاپ آثار ارزنده ادبی و همچنین فکر تأسیس بنای هنرمندان تشویق کرد.

منشی اجتماعی انجمن نویسندگان نیجریه آقای «فمی ادیبویی» برای شرکت‌کنندگان در گردهم‌آیی چنین گفت: دولت مرکزی نیجریه سیاست ملی کتاب را به تصویب رسانیده است و شورای ملی کتاب قرار است مسؤلیت تهیه و توزیع کتابهای ارزشمند را برعهده گیرد.

این گردهم‌آیی هفتادمین سالگرد تولد داستان‌نویس نیجریه‌ای آقای «چینواچه به» را طی مراسمی گرمی داشت.

براساس تصمیم‌گیری به عمل آمده در این گردهم‌آیی قرار است گردهم‌آیی سال ۲۰۰۱ این انجمن در بندر «پرت هارت کورت» مرکز ایالت ریور برگزار گردد.

پی‌نوشت:

۱- روزنامه انگلیسی زبان گاردین، چاپ لاگوس، مورخ دوشنبه ۱۲ نوامبر و شنبه ۲۵ نوامبر سال ۲۰۰۰ صفحات ۶۴ و ۳۰.